

2018Z16328

Vragen van het lid Omtzigt (CDA) aan de staatssecretaris van Financiën over het bericht 'Fiscus blijft informatie achterhouden in rechtszaken om kinderopvangtoeslag' (ingezonden 19 september 2018)

1

Herinnert u zich dat u in de beantwoording op eerdere Kamervragen heeft aangegeven dat de Belastingdienst zich in het bestuursrecht vanzelfsprekend zal houden aan de uitleg van de Hoge Raad, die in het onderhavige geval inhoudt dat de Belastingdienst alle op de zaak hebbende stukken zal overleggen (de uitleg daarvan van de Hoge Raad is als volgt: "Tot de op de zaak betrekking hebbende stukken behoren niet slechts de stukken die de inspecteur heeft gebruikt ter onderbouwing van zijn besluit. Daartoe behoren in beginsel ook stukken als hiervoor onder i) en ii) bedoeld die de inspecteur wel ter beschikking staan of hebben gestaan maar die hij niet heeft gebruikt ter onderbouwing van zijn besluit")?

Antwoord

Ja dat herinner ik mij.

2

Betekent dit dus dat als de telefoonnotities toegevoegd dienen te worden, alle telefoonnotities toegevoegd dienen te worden (tenzij een beroep gedaan wordt op artikel 8:29 van het Burgerlijk Wetboek, waarbij de Belastingdienst gemotiveerd aangeeft waarom bepaalde stukken niet verschaft worden of alleen aan de rechter gegeven worden)?

Antwoord

Nee dat betekent dit niet. De Hoge Raad heeft in zijn arrest van 4 mei 2018 (ECLI:NL:HR:2018:672) overwogen dat de verplichting op grond van artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht niet zover strekt dat alle stukken die het bestuursorgaan over een burger heeft overlegd moeten worden. Zo hoeven stukken die betrekking hebben op iets wat niet (langer) in geschil is, niet overgelegd te worden.

r.o. 3.4.2

.....Stukken die de inspecteur wel heeft gebruikt ter onderbouwing van zijn besluit, maar die voor de beoordeling van de zaak door de rechter niet (langer) van belang zijn, behoren niet tot de op de zaak betrekking hebbende stukken. Dit is bijvoorbeeld het geval ten aanzien van stukken die betrekking hebben op een element van de aanslag dat in beroep niet (meer) ter discussie staat.....

Het hangt dus af van de inhoud van de telefoonnotities alsmede van de vraag in hoeverre deze inhoud een relatie heeft met het geschil of deze overgelegd moeten worden.

Wanneer stukken onder de reikwijdte van artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht vallen (op de zaak betrekking hebbende stukken), maar er gewichtige redenen zijn om deze geheel of gedeeltelijk niet te overleggen, danwel alleen aan de rechter beschikbaar te stellen, dan voorziet artikel 8:29 van de Algemene wet bestuursrecht hierin. Of sprake is van een gewichtige reden wordt door de rechter bepaald.

3

Heeft u kennisgenomen van het artikel in Trouw: "Fiscus blijft informatie achterhouden in rechtszaken om kinderopvangtoeslag"? 1)

Antwoord

Ja, daar heb ik kennis van genomen.

4

Klopt het dat de fiscus niet alle telefoonnotities in het dossier gestopt heeft in de onderhavige casus?

Antwoord

Dit is een individuele zaak, die nog onder de rechter is. In zijn algemeenheid geef ik aan, zoals ook bij het antwoord op vraag 2 is gedaan, dat niet alle telefoonnotities te kwalificeren zijn als 'op de zaak betrekking hebbende stukken'.

5

Wilt u controleren of alle gespreksnotities overhandigd zijn en een lijst geven van de telefoonnotities, die niet overhandigd zijn? Wilt u dan vooral kijken naar bijvoorbeeld notities met de data 10 juli 2014 en 9 december 2014?

Bespreken of we hier meer informatie over kunnen geven. Misschien zo beantwoorden dat we de landsadvocaat in de nog lopende zaken de opdracht hebben gegeven dit te onderzoeken.

6

Klopt het dat op 9 december 2014 bij de notitie staat: "LET OP!: Burger niet melden dat er sprake was van rechtsmatigheidsonderzoek ivm verhoogd toezicht. Bij bezwaar, klacht of andere afwijkende behandeling (waarbij sprake is van toekenning), dient de behandelaar contact op te nemen met het IST team via Toeslagen IST CAF_Postbus. Beoordeling CAF11, geen toekenning, bewijsstukken niet akkoord"?

Antwoord

Een dergelijke beknopte notitie is bedoeld om medewerkers erop te attenderen dat een specifieke toezichtsactie rond deze aanvraag heeft plaatsgevonden, en dat deze toezichtsactie tot de constatering heeft geleid dat de bewijsstukken niet akkoord zijn en er geen toekenning heeft plaatsgevonden. Omdat dit toezicht mede is ingegeven door de mogelijke rol van het betrokken gastouderbureau als facilitator van misbruik, kon de betrokken aanvrager hierover niet geïnformeerd worden. De bedoeling van deze telefoonnotitie is te voorkomen dat bij de behandeling van bezwaren en klachten op grond van mogelijk onvolledige informatie toekenning plaatsvindt, door vóór eventuele toekenning contact te laten plaatsvinden met het genoemde team. Het betreft dan ook niet een instructie voor de behandeling van een specifiek bezwaar.

7

Deelt u de mening dat deze notities gewoon aan de rechter voorgelegd hadden moeten worden en dat het aan de rechter (en dus niet aan de Belastingdienst) is om te bepalen of zij relevant zijn voor de zaak?

Antwoord

Het hangt van het geschil en de inhoud van de notitie af of het een ‘op de zaak betrekking hebbend stuk’ is en of het daarom aan de rechter moet worden overgelegd. Of een bepaald stuk als zodanig gekwalificeerd is, is aan de rechter. De Belastingdienst overlegt alle stukken waarvan hij het vermoeden heeft dat het een ‘op de zaak betrekking hebbend stuk’ is.

8

Klopt het dat de Belastingdienst tijdens de zitting verklaarde dat het de bevindingen van 30 september 2014, waarin stond dat er recht was op zorgtoeslag, niet in het dossier gedaan had ‘omdat het niet relevant was voor de beslissing om toeslag stop te zetten’?

Antwoord

Hoewel ik niet kan achterhalen wat tijdens de desbetreffende zitting voor de rechter exact is besproken, is het denkbaar dat een dergelijke uitspraak is gedaan. De bevinding gaat over het recht op zorgtoeslag en niet over het recht op kinderopvangtoeslag en is daarmee geen relevant stuk.

Met opmerkingen: ik vind dit wel een tricky antwoord. Ik heb geen idee over welke bevinding het gaat.

9

Deelt u de mening dat het aan de rechter en aan de rechter alleen is om te bepalen of dit stuk relevant is?

Antwoord

Deze mening deel ik. Het is aan de rechter om te bepalen of een stuk te kwalificeren is als zijnde ‘op de zaak betrekking hebbend’. Het is echter onvermijdelijk dat de Belastingdienst een eerste selectie op relevantie maakt. Dit wordt ook in punt 4.11 van de Conclusie van de A-G inzake de uitspraak van de Hoge Raad van 4 mei 2018 bevestigd (ECLI:NL:PHR:2017:1081):

4.11

De fiscale literatuur legt het begrip “op de zaak betrekking hebbende stukken” ruim uit. Daarbij wordt als leidend criterium gesteld de vraag of de stukken relevant zijn voor de zaak. Ook stukken die de positie van de belastingplichtige/beboete steunen en waarop de aanslag niet gebaseerd is, moeten worden overgelegd. Het is niet aan de Inspecteur om een selectie te maken. De algemene bestuursrechtelijke literatuur neemt vergelijkbare standpunten in. *Ik merk hier wel bij op dat, hoewel het niet aan de Inspecteur is om selectief te werk te gaan, hij wel zal moeten selecteren.* Er is niemand mee gediend dat de rechter en de belastingplichtige worden ondergesneeuwd als gevolg van het ontbreken van een selectie op relevantie voor de zaak. Het is niet te vermijden dat het bestuursorgaan die selectie maakt.

10

Wilt u de antwoorden op vragen 13, 14, en 15 herzien die vragen naar interne instructies om onder andere toeslagen niet toe te kennen? U ontkende dat ze bestonden, maar misschien ligt dat nu genuanceerder? 2)

Antwoord

Er is geen aanleiding de genoemde antwoorden te herzien.

In mijn antwoord op uw eerdere vragen

(13. Was er een werkinstructie (in CAF 11 of in het CAF-domein) of iets dergelijks die ongeveer inhield dat mensen, wiens kinderopvangtoeslag 2014 werd terug gevorderd, geen nieuwe kinderopvangtoeslag toegekend kregen, wat voor een aanvraag ze ook deden? En 15. Was er een werkinstructie (in CAF 11 of in het CAF-domein) of iets dergelijks die ongeveer inhield dat mensen, wiens kinderopvangtoeslag 2014 werd terug gevorderd standaard verteld werd dat zij niet de juiste bewijsstukken opgestuurd hadden, maar dat hen niet werd

meegedeeld welke bewijsstukken ze nog moesten insturen? Hoe zag die instructie of werkwijze eruit en wanneer en op wie was die van toepassing?)

heb ik aangegeven dat ik een dergelijke instructie niet heb aangetroffen en dat een dergelijke werkwijze mij niet bekend is. Dit antwoord onderschrijf ik nog steeds. Ik verwijs u ook naar het antwoord op vraag 6.

Ook is aangegeven dat er een extra controle werd gedaan voordat de toeslag verstrekt werd. Daar kom ik niet van terug.

11

Wilt u zich niet verbergen bij het antwoorden achter het feit dat het een lopende zaak is, aangezien het juist dan belangrijk is dat alle stukken op tafel liggen tijdens de rechtszaak en de rechter op basis van alle stukken een besluit kan nemen?

Antwoord

De Belastingdienst zal de rechter voorzien van alle op deze zaak betrekking hebbende stukken.

12

Is het in het CAF11-dossier vaker gebeurd dat niet alle stukken zijn overlegd aan de rechter?

Antwoord

De Belastingdienst maakt zorgvuldig een eerste selectie van de stukken die overgelegd worden. Het is niet uit te sluiten dat in een individueel geval een onjuiste afweging gemaakt is.

13

Welke maatregelen neemt u naar aanleiding van het achterhouden van notities bij de rechter, tegen het arrest van de Hoge Raad in en tegen uw belofte aan de Kamer?

Antwoord

Ik heb de landsadvocaat gevraagd om van 17 dossiers, die op dit moment nog onder de rechter zijn, te beoordelen of de Belastingdienst alle op de zaak betrekking hebbende stukken heeft overgelegd. Als blijkt dat niet alle op de zaak betrekking hebbende stukken zijn overgelegd, zullen deze alsnog worden ingebracht. Op basis van deze bevindingen zal zo nodig de werkwijze van de Belastingdienst worden aangescherpt.

14

Wat kan een burger (of bedrijf) doen wanneer hij vermoedt dat de Belastingdienst niet alle stukken overlegt bij de rechter in het bestuursrecht? Heeft de burger op dit moment enig rechtsmiddel?

Beantwoording door FJZ

15

Is het hier gesignaleerde probleem een incidenteel probleem of een structureel probleem?

16

Kunt u garanderen dat de Belastingdienst telkens het volledige dossier aan de rechter voorlegt? Welke acties zult u ondernemen om daarvoor te zorgen?

Antwoord 15 en 16

De Belastingdienst maakt zorgvuldig een eerste selectie van de stukken die overgelegd worden. Het is niet uit te sluiten dat in een individueel geval een onjuiste afweging gemaakt is. Verder verwijs ik naar hetgeen ik in het antwoord op uw vraag 13 heb aangegeven. Als de uitkomsten van de beoordeling door de landsadvocaat daar aanleiding toe geven, zal de werkwijze van de Belastingdienst worden aangescherpt.)

17

Wilt u nog dat ik u herinner aan het feit dat:

- de Nationale ombudsman in 2017 in deze zaak concludeerde: “Toeslagen heeft een groot aantal gezinnen door zijn onevenredig harde aanpak in financiële problemen gebracht en hun vertrouwen geschonden. Het is aan Toeslagen om het geschonden vertrouwen te herstellen. De Nationale ombudsman beveelt Toeslagen aan om de vraagouders die overlast hebben ondervonden door de aanpak van Toeslagen excuses aan te bieden en een tegemoetkoming te bieden voor het aangedane leed”, maar dat tot nu toe geen enkele ouder een tegemoetkoming is aangeboden? 3) 4);
- bij het niet melden van de zelfevaluatie CAF11 toen om een intern onderzoek gevraagd werd (omdat dat twee verschillende dingen zouden zijn)?;
- u eerst meldde dat er maar vier stukken waren en later nog twee andere stukken vond en die moest nasturen? 5)

Antwoord

Dit herinner ik mij.

18

Bij hoeveel ouders is de kinderopvangtoeslag op vergelijkbare wijze stopgezet in 2014 en 2015? Kunt u aangeven hoe die zaken zijn afgehandeld?

Als we deze vraag inhoudelijk willen beantwoorden en breder dan CAF 11, vraagt dat behoorlijk meer tijd dan de gestelde 2 weken.

19

Bent u bereid om de gang van zaken rond het stopzetten van de kinderopvangtoeslag nader te onderzoeken en hier serieuze openbare lessen uit te trekken?

Antwoord

Zoals in de brief aan de Nationale ombudsman van 7 november 2017 (2017-0000211077), die op 10 november 2017 naar uw Kamer is gestuurd, is aangegeven, werd de methode van stopzetting al voor de start van het onderzoek door de Nationale ombudsman niet meer gehanteerd.

20

Kunt u deze vragen een voor een en binnen twee weken beantwoorden?

1) <https://www.trouw.nl/home/fiscus-blijft-informatie-achterhouden-in-rechtszaken-om-kinderopvangtoeslag-a539496a/>

2) Kamerstukken II, vergaderjaar 2017/2018, Aanhangsel van de Handelingen, nr. 3085

3) Rapport Nationale ombudsman 2017/095, ‘geen powerplay maar fair play’

4) Kamerstukken II, vergaderjaar 2017/2018, Aanhangsel van de Handelingen, nr. 3085

5) Kamerstukken II, vergaderjaar 2017/2018, Aanhangsel van de Handelingen, nr. 3086